

EEN GEVAL VAN KANNIBALISME IN GEVANGENSCHAP BIJ HIEROPHIS GEMONENSIS

A CASE OF CANNIBALISM IN CAPTIVE BALKAN WHIPSNAKES, HIEROPHIS GEMONENSIS

Cesare Colli

De soorten

Hierophis gemonensis is de nieuwe naam voor *Coluber gemonensis*. Deze slang leeft langs de Dalmatische kust en komt voor in heel Griekenland. Sommige herpetologen rapporteren dat ze ook op enkele plaatsen in het Italiaanse Venezia Giulia aangetroffen kan worden. De gemiddelde lengte ligt rond de 100 cm. De mannetjes zijn gewoonlijk groter dan de vrouwtjes. Ze kunnen een lengte van 120 cm bereiken. Hun habitat bestaat uit zonnige plekken, droge hellingen, wijngaarden en struikgewas, maar je kunt ze ook aantreffen in vochtige, beboste streken. De kleur is grijs-groen of grijsbruin met kleine zwarte stippen, vooral in de voorste helft van het lichaam. De buikschubben zijn wit of lichtgeel van kleur. Gewoonlijk eet *Hierophis gemonensis* hagedissen, knaagdieren, kleine vogels, maar ook kikkers en slangen. Jonge *Hierophis gemonensis* prefereren kleine hagedissen, krekels en sprinkhanen.

In gevangenschap

Deze slang doet het goed in gevangenschap. Ze eet probleemloos welke prooi dan ook. Ik heb zelfs gezien hoe *Hierophis gemonensis* in mijn terrarium vleesreepjes, stukjes kip en ingevroren en ontdoode kik-

Cesare Colli

The species

Hierophis gemonensis is the new name of *Coluber gemonensis*. This snake lives along the Dalmatian coast, in Albania and all over Greece. Some herpetologists report that it is possible to also find it in a few localities in Italian Venezia Giulia. Its average size is about 100 cm. males are usually larger than females and can grow to 120 cm. The habitats are sunny land, dry slopes, vineyards and scrubs but it is also possible to find it in humid wooded areas. The colour is grey green or grey brown with small black markings, especially in the first half of the body. The ventral scales are white or light yellow. Balkan whipsnakes usually eat lizards, rodents, small birds but also frogs and snakes; the young prefer to eat small lizards, crickets and grasshoppers.

In captivity

This snake lives well in captivity and eats every kind of prey without problems. I have actually seen Balkan whipsnakes feed on strips of meat, pieces of chicken and frozen frogs in my terrarium. Within a week of eating a mouse, they are so hungry that they want to bite my hands when I put them in their cages. However, due to their small dimensions they are harmless.

kers aten. Binnen een week nadat ze gegeten hadden, waren ze al weer zo hongerig dat ze me in mijn hand probeerden te bijten toen ik in het terrarium kwam. Vanwege hun kleine afmeting zijn ze echter volstrekt ongevaarlijk.

Gewoonlijk bied ik ze ingevroren muizen (15/25g) aan. Hun terraria zijn 60x40x40 (LxBxH). Het hele jaar door houd ik ze van elkaar gescheiden. Van februari tot oktober is de temperatuur in het terrarium 20°/32°C en tijdens het koude seizoen (november/januari) rond de 10°C. Ze krijgen een natuurlijke fotoperiode en elk terrarium bevat een 40W wit spotlicht. Als substraat geef ik de voorkeur aan krantenpapier of tissues, omdat het zo licht en gemakkelijk schoon te maken is.

Agressief gedrag

Mijn koppel *Hierophis gemonensis* komt uit Kroatië. Het mannetje heeft vanaf zijn

I usually offer them frozen mice (15/25g). The cages are 60x40x40 LxWxH and they live alone all year round. From February to October the temperature in the terrarium is 20°/32°C, and during the cold season

Female gemonensis.

Male gemonensis.

geboorte totdat hij drie jaar was – zijn lengte was toen 65 cm – samengeleefd met één van zijn broertjes. Hij heeft vaak agressief gedrag vertoond. Dit mannetje was zes jaar oud en het vrouwtje vijf, toen ik hen voor de eerste keer bij elkaar zette. Na de tweede vervelling deed ik het vrouwtje in het terrarium van het mannetje. Plotseling schoot het mannetje op haar af en probeerde haar te bijten; niet als voorspel voor een paring, maar om haar te doden en op te eten. Ik schoot het vrouwtje te hulp en scheidde de slangen. Als ze uit voedselconcurrentie geprikkeld worden door levende muizen, kunnen slangen andere slangen wel eens bijten, maar in dit geval waren beide gemonensis goed gevoed. Ik voederde het mannetje gedurende twee weken flink, waarna ik de dieren weer bij elkaar zette. Deze keer hield ik de temperatuur lager dan de eerste keer en ik zag nu geen agressief gedrag. Dus liet ik het vrouwtje gedurende enkele dagen in het terrarium van het mannetje.

Drie dagen lang zag ik paargedrag bij het mannetje. Toen ik de vierde dag thuis kwam, zag ik dat hij bezig was om het laatste stukje van het vrouwtje naar binnen te werken. Zo'n 90% was al verdwenen. Ik probeerde meteen te helpen en het ongelukkige vrouwtje te redden, maar het was te laat, het vrouwtje was al dood. Een mannetje *Hierophis gemonensis* van 97 cm had een dito vrouwtje van 78 cm opgegeten.

Ik heb mijn lesje geleerd: je moet altijd in de buurt van je terraria blijven en ophiophage slangen goed in de gaten houden, zelfs wanneer je ze slechts voor de paartijd bij elkaar zet.

Vertaling uit het Engels door
Marcel van der Voort

(November/January) about 10°C. The photoperiod reflects nature and every cage has a 40W white spot light. I prefer newspaper or paper towels as a substrate because they are light and very easy to clean.

The aggressive behaviour

My pair is from Croatia. The male has lived from birth to 3 years of age (65cm) with one of its brothers and has often shown aggressive behaviour. The male was 6 years old and the female 5 when I put them together for the first time. After the second shed I introduced the female into the male's cage. Suddenly the male ran to the female and tried to bite her, not for courtship but to kill and eat her. So I had to quickly take the female and separate the snakes. When stimulated by live mice (food competition) snakes can usually bite other snakes but in this situation both gemonensis were well fed. I fed the male a lot for 2 weeks and then I put them together again. This time I kept the temperature lower than before and I didn't notice any aggressive behaviour; so I left the female in the male's cage for some days. I saw mating behaviour in the male for 3 days. The 4th day when I came back home, I saw the male while it was swallowing the final body part of the female (90% of female was already eaten). Immediately I tried to help and to save the unlucky snake but it was too late because the female was already dead. A 97 cm long Balkan whip snake male had eaten (cannibalism) a 78 cm long female. I have learned the lesson: you must always be near your terrarium and watch your snakes with great attention when you put ophiophagus snakes together, even if it is only for the mating period.

English corrections: Mark Wootten.

